

חובב ומספרים ב' וס' המלכות
מאמר: פניאל יצחק גמליאל

מיוחד לקדושה⁷⁵. וראה לזה, שבשמן
מקדשין ומושחין הכל (שמוס ל ט-ג)⁷⁶.
הוא עיקר הקדושה⁷⁷, ואף בזה שלטו יון,
וטמאו את כל השמנים.

ולא נשאר רק פך אחר קטון, שהיה מונח
בחוחם של כהן גדול (שגמ ל ט-ג). כי כהן
גדול יש לו קדושה על קדושה⁷⁸, כי כהן
גדול נכנס לפני ולפנים לקודש⁷⁹
הקדשים⁸⁰, וזהו קדושה על קדושה, ומצד
זה אין ליונים כח על ההיכל⁸¹, ובשביל
מעלה זאת, שהיא קודש הקדשים, לא היו
יכולים לשלוט יון באותו פך קטון שהיה
בחוחמו ובהסתר של כהן גדול⁸². כי באות
הה"א של היכל, שיש בה הצירי, יש יו"ד
נחה, והיא יו"ד נעלמת, שנשמע בקריאת
הצירי⁸³. והוא מורה על מעלה עליונה
נסתרת שיש בהיכל, והיא מעלת קודש
הקדשים⁸⁴. ובוה לא שלטו היונים, כי
היו"ד שהיא נח נעלם, מורה על קודש
הקדשים שהוא נסתר ונעלם בהיכל, ושם
לא שלטו על קודש הקדשים, שהוא
נסתר⁸⁵. אבל כהן שולט אף על קודש
הקדשים, שהרי כהן גדול נכנס לקודש
הקדשים. לכך 'כהן' הוא במספר היכלי,
עם יו"ד הנעלמת, שהיא כנגד קודש
הקדשים⁸⁶. ולפיכך היה נשאר פך קטון
מונח בחוחמו של כהן גדול, שלא שלטו
שם יונים⁸⁷. כי הייכלי, כל אותיות שלו
בנראה⁸⁸, שהם כתובים, רק היו"ד שהיא
נח נעלם, שהוא בהסתר⁸⁹. והיו"ד מורה
על מדרגה קדושה, כי העשירי הוא קודש
בכל מקום⁹⁰. והיו"ד הנחה בצירי שתחת
הה"א, מורה על קדושה נעלמת נסתרת,
היא מדרגת קודש הקדשים שהוא נסתר,
זה לא מצאו היונים.

מבואות שם יו"ד

זהו לך האות בתנועתה המלכית כי הם כלל מל
התנועות שיוכל האדם להניע ולהוציא אף הנח אליה נחה
אחד הנעה אי הנחה נחה נחה כן אי / או הנחה נחה נחה
כן או / וארה הנחה פנמים בכתב ופנמים בלא כתב רק
בנשימה לבד /

פנמי נח נחה

(82) כמשפט תנועה גדולה (צירי). שיש בה נח נסתר, וכפי שכתב הדי"ק במכלול. דפוס ליק. עמוד
קל. (בשער הניקוד). וז"ל: יודע. כי חמש התנועות הנודלות. אחריהן נח לעולם. נח של צירי הוא
יוד. וכן כתב קדם לכן (עמוד עח). חיל: יחה לך האות בתנועת חמשת המלכים... אי (צירי). נחה
היוד נחה... ואלו הנחים, פעמים בכתב. ופעמים בלא כתב. רק בנשימה לבד. אמנם כאן מחרש
הסתריל שאף שיש בתיבת הייכלי אות יוד לאחר הצירי. מימ עדיין יש עור את יוד נסתרת.
שהיא נחה נסתר של הצירי. ולא מצאתי מקור לומר כך.

נח נחה

אבל 'כהן' במספר הייכלי⁹¹, ולפיכך היה פך קטון שהיה מונח
ע"ה, והוא נכנס בנסתר ובנגלה של בהצנע של כהן גדול⁹².

על הכתובים מארכך גמליאל ס' לויק יב

[יו] כהר"ר ליווא (מפראג) היה אב"ד

במדינת מעהרין עשרים שנה
ואח"כ אב"ד וראש ישיבה בק"ק פראג. ושם
בעודו בפראג דבר עם הקיסר והסביר לו פנים
יפות. ואח"כ היה אב"ד בק"ק פוזנן. והרב
תי"ט קורא אותו רבינו הגדול. וחיבר גור אריה
על רש"י בהומש וס' גבורת ה' וס' דרך חיים
ועוד הבורים אחרים. ויצמח דוד הביאו שנת
שנ"ב והאריך לספר בשבחיו:

מהר"ר ליווא מפראג נודע בשערים שבו וחיבר
כמה ספרים ככתוב בה"א וכה"ב (שיין
לפיל ונח"ט). והגאון מהר"ר נפתלי הכהן
בהשובתו הבאה בשו"ת הגאון מהר"ר צבי
סי' ע"ו כתב אבי זקני מהר"ר ליווא מפראג
אשר שמש ברוה"ק כמפורסם. ואני הדל
קבלתי מרב אהר אשכנזי מעשה נורא שעשה
על ידי מה שגילו לו מהשכים. ומה נמשך
דבר עם הקיסר ביהוד כבו שעה וחצי וניטה
לו כבוד גדול כמו שכתב בס' צמח דוד.
ולעת זקנתו רצה לילך לפוזנן ואח"כ הלך
לקראקא והיה מנותתו כבוד עם בקראקא.

מאמר שם יו"ד

שנה רבי ליווא הוא הרב הגדול נח החכמים
מוציא דורותי אשד לאוח ולכו

בני עמיט. ופיסיו שהים כל תפוצת ישראל. הוא
אשד חבר סגור נור אריה באר על רש"י ליל ופאר
נבחה השם. וספר דרך חיים פי' על פרקי אבות נח
ספרי' אחרים רבים זולתם. אשד עדיין לא זכינו להאיר
אל כבר פנינו. הוא היה ראש הישיבה ואב ב"ר על כל
מדינה סעורין כמו עשרים שנה. אח"כ בא הגה לקיק
פראג בשנת של"ג והעמיד הלמידים הרבה ויסר ביה וער
לחכמים הוא ביה הדרש הגדול הידוע הנקרא **כללין**
הדביחן הורה בהוכו י"א שנה ואחר זה עוד ארבע שנים
ותה ביום ה' ד' אייר שנ"ב לפ"ק שם פעמי מרכבות
לקיק פוזנא ונכסה עם ראש הישיבה ורב שניה על
כל גלילת גרוש פולק ה' יאריך יסיו ושנהיו. ועיניו
החזינה מלך ביזאי יצאם עמים כמישימים:

נח נחה

כי היונים⁹³ היו מטמאים את ההיכל
שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל
יותר מכל האומות. וסימן לדבר הייכלי
עולה למספרו ס"ה, ויוון מספרו ס"ו,
להורות כי יש למלכות יון כח גובר על
הייכל, ובוה מטמאים את ההיכל. כי מצד
הייכל בלבד⁹⁴ גובר עליו כח יון⁹⁵. ולכך
כשגברו על ההיכל, טמאו את כל השמנים
שבהיכל. ודוקא שמנים, כי השמן הוא

נימין¹¹. ורוצה לומר, כי השיר מורה על שלימות, כי על שלימות דרך לומר ולשורר, וכמו שהאבל הוא על ההפסד, כן השיר מורה על השמחה¹⁶. לכך אמרו כי שלימות של עולם הזה אינו רק עד ז', כי העולם הזה הוא עולם הטבע, שנברא בשבעת ימי בראשית¹⁷. ולימות המשיח של שמונה נימין, כי השלימות שיהיה לימות המשיח יהיה על הטבע¹⁸. ואפילו למאן דאמר (נכטס ל:): אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות, מכל מקום השלימות הוא מגיע אל מעלה עליונה יותר מן עולם הזה¹⁹. ולכך הכנור של ימות המשיח של שמונה²⁰.

סי' צ"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

כי מספר

שבעה הם כנגד שבעה ימי בראשית שהוא עולם הטבע,

כ"ג י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

כי שבעה ימים ימי טבע
שרא נסחית טרם עד טבע ימי בראשית שרא
הקדוש ברוך הוא את הטבע תשס"ח

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

ודבר זה מבואר במקומות הרבה שמצות התורה הם יותר במדרגה ובמעלה מן הטבע¹¹. ובמזמור (פסלס י"ט ט) "השמים מספרים כבוד אל וגו'", ואחר כך התחיל לומר (ס"ס פסוק ט) "תורת ה' תמימה", עד סוף המזמור¹². ריש מן תחלת המזמור עד¹³ "תורת ה' תמימה" שבעה פסוקים, ואחר כך "תורת ה' תמימה". כי הנהגת הטבע נברא בשבעת¹⁴ ימי בראשית¹⁴, ואילו התורה היא על הטבע, והיא מדרגה שמינית¹⁵. ועל פי טעם זה מזמור "אשר תמימי דרך" (פסלס פק קט) שהוסד על התורה¹⁶, יש¹⁶ בו שמונה אלפ"א בית"א¹⁷. שהתורה היא מדרגה שמינית¹⁸, שהיא על הטבע שנברא בשבעה¹⁹ ימי בראשית¹⁹. וכן כל דבר שהוא על הטבע, והוא תיקון מה שחסר הטבע²⁰, הוא אחר השבעה²⁰. וזה הוא²⁰ טעם מילה בשמיני, כי האדם מצד הטבע נברא עם הערלה, והוא פחיתות הטבע²¹. והמילה היא תיקון הטבע, ולפיכך תיקון הזה הוא ביום השמיני,

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

י"ט * למנצח מזמור קדוש: = השמים מספרים כבוד
אל ומעשה ידיו מגיד הקדוש: = יום ליום
וביע אמר ולילה ללילה ותהדעת: = איך אמר ואין

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

ולא היה בו להדליק אלא יום אחד, ונעשה נס להדליק בו ח' ימים (סנה ל"ב). כי אלו ח' ימים שנעשה נס באור¹, רבר זה בא ממעלת קודש הקדשים, ששם לא שלטו היונים במעלתו שיש לו², והוא הצנע של כהן גדול³. ולכך הדליקו בו ח' ימים, כי קודש קדשים הוא אחר שבעה, וזהו השמיני. ולמה קודש הקדשים אחר שבעה, כי הנהגת עולם הטבע הוא תחת מספר ז', כי בז' ימים נברא העולם הזה⁴ הטבעי⁵.

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

ומפני כי עכו"ם הם מן העולם הטבעי⁶, לכך הם⁶ שבעים אומות⁷, כי עולם הטבע נברא בשבעת ימי בראשית⁸. וכנגד שבעה ימי עולם הטבע הם⁸ שבעים אומות, כנגד כל יום – עשרה⁹. והאומה היחידה היתה על הטבע, והיא כנגד השמיני¹⁰, כי השמיני הוא על הטבע¹¹. ולכך ראוי לישראל התורה, שהיא על עולם הטבע¹². והתורה נבראת קודם שנברא העולם הטבעי¹³, וישראל נבראו גם כן קודם שנברא העולם הטבעי¹⁴. לכך כל ענין התורה שהיא בשמיני¹⁵, כי הטבע היא תחת מספר שבעה, ומה שהוא על הטבע הוא שמיני, כמו שיכתאר בפרק שאחר זה (ר"פ ג). ולכך האומה הישראלית, אשר בחר ה' יתברך לחלקו¹⁶, (ו) הם הם נתיחדו בפעולות האלקיות, שהם מצות התורה, לפי מדרגת נפשם האלקית, במה שהיו מוכנים לנבואה ורוח הקדש ולהיות השכינה ביניהם¹⁷. ועכו"ם לפי מעלתם נתן להם ז' מצות, שהם שבע מצות בני נח (סנהדרין ט:)¹⁸.

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

הו רבנן * שבעה מצות נצטוו בני נח
הר"ן וברכת השם עז נילו עיית ופציחה וחסם תול ואבר כן הדי

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

רבי יהודה אימר נבר של מקדש של שבעה
ניסן היה שאמר * שבעה שבתות [את] פניך אל תיקר שבעה אלא שבע רחל
יסח ובשחט חסנה שאמר * למנצח על השמינית על ניסא שבעה של
קולם רבא קדש שאמר * עלי ישר ועלי נבל עלי רצון כבוד ואמר
יהי לה כבוד נבל קדש וסדו לו סדו לו סדו

קכ"ב י"ג אג"ק ס' קכ"ב י"ג

ראמר "עלי עשור ועלי נבל וגו"¹¹. כלומר שיהיה משורר ומזמור שבח שלם ומלא, וזהו "עלי עשור"¹², וכדאיתא (במנחות) (פסוק יג) כנור שהיה במקדש היתה של ז' נימין¹³, ולימות המשיח של שמונה נימין¹⁴, ולעתיד של עשרה

4

בגדים כידוע¹²⁷⁸ (וימל ע"פ), וזוה תדע כי מעלת
הכהנים הגדולים מספר זה¹²⁷⁸. ושמונים¹²⁷⁹,
ושמונה, הכל אחד, רק כי כל מדריגה
ומדריגה עד השמינית כוללת עשר¹²⁷⁹, והם
שמונים¹²⁸⁰.

קדושת ישראל מכתב אל מן קקן

ולכך אלו שתי קדושות:
האחת, הם המצות, שבהם קדש השם
בתכרך את ישראל. הקדושה השניה,
החורה השכלית האלהית, והיא יותר¹²⁸¹.

הצגה ב"ו # בקר מצוב ע

הנה נתפארת ישראל פליו (תקן) נתבאר שקדושת המצות עומדת תחת מספר
שבע וקדושת התורה עומדת תחת מספר שמונה (ראה שם הערה 94) והנה הבהנים מברכים לפני
נשיאת כפיהם אשר קרשנו בקדושתו של אהרן וציונו (סוטה לט) ומדוע משונה ברכה זו משאר
ברכות המצות שאומרים בהם "אשר קרשנו במצותיו וציונו" אלא שקדושת הבהנה עומדת בסוד
השמונה, וכמו שכתב כאן (והרי השנה מדרגה זו למדרגת התורה, שאף היא שמונה) ולכך ברכת
כהנים מציינת את קדושת הבהנה, ולא את קדושת המצות, כי קדושת הבהנה ערפלה דימנה
כיום השמונה לשבע.

ד"ר יצחק יעקב מכתב אל מן קקן

[ובהיכל עצמו היה המנורה ובה ז' הנרות, אבל בקודש
הקדשים היה התורה והארון שהיא האור עצמו, ולכך
נקרא ארון מלשון אור, שהתורה היא האור והיא
השמינית, ולכך אז נעשה גם בשמן והדליקו ח' ימים,
כי השמן הוא האור והאור הוא השמן כי מן השמן
נעשה אור]. ולכך כאשר היו מחנכין ב"ה וחזרה
הקדושה לבית אשר טמאו אותו אנשי יון, וחזרה
הקדושה מכח קודש הקדשים אשר לא שלטו שם
היונים כשנכנסו להיכל, ומאחר שמשם חזרה הקדושה,
הדליקו ח' ימים, כי קודש הקדשים הוא במדריגה
השמינית אחר מספר שבעה כמו שאמרנו, ודוקא נעשה
הגם בנרות [כמו שפרשנו], כי מן קודש הקדשים
האור כי שם התורה שנקראת אור ושם הארון שנקרא
על שם האור, כי האור, למי שיבין החכמה ידע כי
האור הוא נבדל ואין בו דבר גשמי. [וזה אמרם (ב"ר
פ"ג) שממקום ב"ה נברא האורה, ופרשנו גם כן דבר
זה בפ' בראשית והבן הדברים הגדולים].

ל"א ל"א: ק

רב שמאל בר איני מאי דכתיב יארגה בו ואבד וקין האבדה
מאי שנא דכדכד היא אלו חמשה דברים שהם בין מקדש ראשון למקדש
שני ואלו הן אהרן וכפרת יבתיים אש ושבתה וחת הקדש והדמים
והזבחים

זכר יצחק מכתב אל מן קקן

אבל מקדש שני שהיה בשביל זכות
יצחק¹¹²², היה האש לשם דומה לכלב הנמשך
מצד השמאל¹¹²³, ובית הג', שיכנה במהרה
בימינו, הוא בזכות יעקב¹¹²⁴. ופירוש הזה הוא
אמת למבין. והבן למה היה מקדש שני חסר
אורים ותומים הארון ושכינה ואש ולחות
(וימל ע"פ), [ד' כולם הם נמשכים מן האור¹¹²⁵,
ויצחק כהר עיניו (מלש"מ, ט)]:¹¹²⁶

כ"א ל"א מכתב אל מן קקן

ולכך כל ההזאות שהיו ביום הבפורים
לפני ולפנים היו שמונה אחת למעלה ושבע ל
למטה, חיה כי האחת למעלה היא כנגד הברית
שהיא על הטבע שהיא למעלה, ושבעה למטה
שהם כנגד הטבע חיה כי כאשר נכנס לפני ולפני
ודבר זה ביום הבפורים אשר היה לו עניו נפש הוא
הסרת הטף הגשמי ונכנס במחיצה שהוא על
הגשמי הוצרך הזאות אחת למעלה ושבעה למטה
ושאר הזאות הם שבע בלבד וכן כל
שאר מצות המיוחדים ביום הזה הכל בשביל
זה כי כאשר יום זה מיוחד להסרת הטפנית
ודבר זה מיוחד לישראל כן אין נפש ישראל נפש
הצדק מלבד טוף

ב"ר יצחק מכתב אל מן קקן

ודבר זה¹⁰¹ רמזו חכמים במדרש (ויקל
ר"ט כ"א, ו) "בזאת יבא אהרן אל הקדש"
(ויקל ט, ג), בזכות המילה, שנאמר בה
(מלש"מ, י) "זאת בריתי אשר תשמרו",
נכנס אהרן אל הקודש, ובאור זה, כי לא
היה ראוי לבן אדם חמרי, לכנס אל
מקום שהוא קודש קדשים, נבדל מן
הגשמי החמרי¹⁰², אם לא שיש באדם
המילה שהוא על הטבע גם כן, ובזכות זה
היה נכנס אל קודש הקדשים, שהוא קודש
נבדל מן הטבע¹⁰³. ולכך בקודש הקדשים¹⁰⁴
היו הארון והתורה (שמות מ, כ-כ"א), שהיא
שכלית בלתי גשמי¹⁰⁴. והתורה נתנה גם כן
אחר ה', שהרי כתיב (דברים טז, ט) "שבעה
שבעת תספר לך", ואחר ז' שבועות, ביום
החמישים, נתנה התורה¹⁰⁵. וכן מזמור
(סליס פק קט) "אשרי תמימי דרך", הוסד
על התורה, והולך בתמימי אפי, כמו שבארנו
למעלה¹⁰⁶. ובהיכל עצמו היה המנורה ובה
שבעה נרות (שמות טז, ט). שם מ, מ¹⁰⁷, אבל
בקודש הקדשים היה התורה¹⁰⁸ והארון,
שהוא האור עצמו, לכך נקרא 'ארון'
מלשון אור¹⁰⁹, שהתורה היא אור¹¹⁰, והיא
השמינית, ומשם בא הנס של ח' נרות
חנוכה¹¹¹. וכבר בארנו כי נשאר פך אחד
קטון שהיה מונח בחותמו של כהן
גדול¹¹². וידוע כי כהן גדול הוא משמש
בשמונה בגדים (וימל ע"פ), וכל זה בשביל
מעלתו, שיש לו מדרגה החי¹¹³. וכאשר
טמאו היונים את ההיכל, וטהרו אותו מן
הטומאה, וחזרה הקדושה מן מדרגה
שהיא שמינית, ולכך נעשה הנס ח'
ימים¹¹⁴.

ב"ר יצחק מכתב אל מן קקן

ויש לך לדעת, כי מה שחשיב בירושלמי
ובספרי פ' כהנים גדולים, היה זה ראוי
שהיו משמשים שם שמונים כהנים¹¹⁵
גדולים. שהרי הכהן הגדול משמש בשמונה

בא לומר כי אסתר היתה דביקות ברוח הקודש, ואותה מדריגה ראוי לה מספר ע"ה, שהם נחשבים אלו ע"ה כמו שבעה ומחצה³⁵⁴, כי כל עשרה נחשב כמו אחד³⁵⁵, ולכך אמר כי בת ע"ה היתה³⁵⁶.

358
ע"ה 114 #

אמר רבי זכריה
ששם רבי יששכר ביקש הקב"ה להציא
כדעה משם שנאמר 'הוא כהן לאל עליון'
כיון שהקדים ברכת אברהם לברכת המצות
והצאיה שאברהם שנאמר 'ויראה אברהם
בחד אברהם לאל עליון קנה ששם וארץ
והקדיש אל עליון אבר לו אברהם וכו' מקדיש ברכת עבד לברכת קטן מד
נתנה לאברהם שנאמר 'נאם ה' לארתי שב לימיני עד אשת איביך היום
לתגלך ובתריה כתיב נשבע ה' לא ירם אתה כהן לעולם על דברך
מלכי צדק על רבוהו של מלכי צדק הייתי דכתיב והוא כהן לאל עליון
הוא כהן ואין דעו כהן:

359
ע"ה 114 #

356 (צ"ח) צ"ח לכאן רביו
בנר מצוה [10]. שהגימטריה של 'כהן' הוא שבעים וחמש, והוא כנגד מה שהכתוב נמצא בהיכל
תבנית לקודש הקדשים [שם]. הרי המחבר את השבע אל השמונה [כי שבע הואת בהיכל, ושמונה
הואות בקה"ק, כמבואר ברד"ש לשבת חשובה (פ"ב) מספר שבעים וחמש, ואברהם אבינו, שהיה
הכהן הראשון (נדרים לב): החל את מסעו לא"י בדידותו בן שבעים וחמש שנה [בראשית יב, ז].
וכמבואר במדרש שהבין כאן [למעלה לפני צ"ח 321].

40
אגרוף וכתביו פתח יצחק ס"ח ד"ח

חכמת לשון הקדש מחייבת,
כי צירוף האותיות יוצר מושג, והלא ידעת גם שמעת כי אות 'ז' שמספרו
שבעה תוכנו הוא שביעה (מתורתו של המהר"ל), והתיבה 'שבעה' באה
היא בהבדל מהמספר שלאחריו המכונה שמונה, מפני ששביעה ענינה
'כדי הצורך'; בעוד ששומן מובנו יותר על הצורך. ועל כן מפורסם הוא
בדברי המהר"ל כי שמיני הוא מספר על-הטבע בעוד שמספר שבעה
היינו כדי צרכו של העולם. ז' ימי בראשית וכדומה.

41
ע"ה 114 #

ולכך הנס שנעשה להם היה בנרות של תמימה¹². כי אלו ז' פסוקים הם העולם
בית המקדש⁷, (משלי ו, כג) "כי נר מצוה הזה, והתורה היא על העולם הזה שנברא
ותורה אור"⁸. ושמונה ימים שנעשה להם בז' ימי בראשית, לכך מדריגה השמינית
הנס, מורה על מעלת התורה⁹, כמו היא התורה¹³. ולכך "שבעה שבעות
שבארנו זה במקום אחר¹⁰. והרי יסוד דוד תספור" (דברים ט, ט), עד התמישים (יקרא
מזמור (מהליל פק קט) "אשרי תמימי דרך" כ, ט), שהוא אחר השבעה, הוא מתן
על התורה, כתמימי אפי¹¹. ועוד סדר תורה, ודבר זה בארנו באריכות במקום
(מהליל יט, ו-6) "למנצח מזמור לדוד השמים חר"¹⁴. לכך הנס של חנוכה ראוי שיהיה
מספרים כבוד אל וגו'" שבעה פסוקים, שמונה ימים זה אחר זה¹⁵. ועוד יתבאר
ואחר שבעה פסוקים (שס פסוק ט) "תורת ה' טעם לזה בסמוך¹⁶.

42
פרכות 3

נימא 'אשר תמימי דרך דאיתא בתבניא *אפי

43
ע"ה 114 #

ידוע שהמנורה הוא נ' שער בינה, ולכן היה במנורה כ"ב גביעים ו"א כפתורים
וט' פרחים הרי מ"ב כנגד שם מ"ב, וז' קנים הם מ"ט שער בינה, והגוף של
מנורה הוא שער נ', וזה שנתקשה בה משה.

44
כ"ב פקחים ע"ה 114 #

ועוד שאם תתבונן תמצא כי רוב הדברים שבמקדש היו
מתגלגלין בחשבון ח', כי הכהן הגדול היה לובש ח' בגדי כהונה: חשן, ואפוד, ומעיל,

ויוש להעיר על זה. כי נס חנוכה נעשה בימי
בית שני (הרמב"ם פתח את הלכות חנוכה פ"ג היא) במלכים יב בית שני בשמלכי יון גזרו וכו' [1].
ובבית שני לא היו בקודש הקדשים ארון ולוחות [יומא כא]. וכפי שביאר בגורא במדבר פ"ד אות ט
[דה"ה יושן]. ח"ל: 'מקדש שני שהיה בשביל וכות יצחק. היה מקדש שני חסר אורים ותומים הארון
ושכינה ואש ולוחות [יומא כא]. הכלם הם נמשכים מן האור ויצחק כהן עיניו. וראה שם הערות
25. 26. ובהעדר אור של תורה וארון בבית שני מנין נמשך האור של נרות חנוכה. אלא ששתירה זו
בנין היא. בימי בית שני הארון נגנן [יומא גג]. וביאר על כך הפחר יצחק, חנוכה, ברשימה שבסוף
הספר: 'יכלל מקום שחולל אומרים על איזה דבר שהוא נגנן. אין הכוונה שהיא בבחינת כמאן
דליתא לגבי מעיאותו של העולם. דבאמרם על הארון שהוא נגנן... הכוונה היא שסוג פעולתו
נשתנה מקודם הגניזה. ולאחר הגניזה. רקודם הגניזה היתה פעולתו בנילו ולהדיא: ואילו לאחר
גניזתו, אינו פועל אלא בגניזה ובאתכסיא. וממילא נס חנוכה עומד הוא בנרר ממנו חשוכא נפק
נהורא' [וזה"ק ח"ג פ:]. ודוקא מתוך החושך שבבית שני נתגלה האור.

33
ע"ה 114 #

א) ויהי ביום השמיני. זה יום שמיני למילואים. נראה
מה שגם יום זה הוא מכלל ימי המילואים שקדמו לו
זה אינו, שהרי הכתוב אומר (לע"ה ג) כי שבעת ימים
ימלא את ידכם. ואע"פ שיום זה מלואים לחנוכה המזבח
מכל מקום מה ענין חינוך אהרן וכניו לחנוכה המזבח.
ואולי לפי שרצה לומר כי בעצם היום ההוא נראה ה'
אלהים ולא כימים הקודמים על כך הוצרך ליתן טעם מה
יום מיומים לפי שהיה יום זה שמיני דבר זה גרם לו
קדושה ביותר שאת, כי כל מספר שבע חול ומספר שמיני
קודש כדעת המדרש (ל"ש שמות רמא טו) האומר שכל קלוסו
של משה היה באו, ומאו באתי לדבר בשמך, אז ישיר משה
כו, כי אז היינו אחד רוכב על שבע והוא להשליט את
השם יתברך על כל שבעה כוכבי לכת ועל כל הנמצאים
שנתהוו בשבעת ימי בראשית, ועל כן נראה להם ה' ביום
זה דווקא מצד היותו שמיני כי מספר זה מיוחד אליו
יתברך. וזה טעם הקירבן שאינו מרוצה כי אם מן יום
השמיני והלאה, וזה טעם שהמילה שבשמיני דוחה השבת
שבשביעי כי הרוחני דוחה הגשמי:

34
ע"ה 114 #

ובמוצאי שביעית בן דוד [בא]. יש לך לדעת כי
אין ראוי למשיח רק המספר שהוא
אחר השבעה, וזהו מדריגות המשיח למי שידע
מדריגתו של משיח ומעלתו העליונה. כי מדריגות
עה"ז מדריגתו מספר שבעה בלבד, ומפני כי מדריגת
המשיח על ער"ז שהעה"ז הוא מיוסד על מספר שבעה
הם שבעה ימי בראשית, ולכך מעלת המשיח שהוא
על עולם הזה הוא אחר מספר שבעה.

35
ע"ה 114 #

ידו אוק את הדסה.
רב אמר בת ארבעים ודעה, וכסוואל אמר בת שמונים
הדחה, רבנן אמרין בת שבע וארבעה מנין הדסה, רבי ברכיה
בשם ר' נחמיה אמר אמר הקב"ה לאברהם אבינו אתה יצאת כבית
אביך סרח בן ע"ה שנה. אף אני כמסד נטל מסך בן ע"ה שנה
הדסה.

36
ע"ה 114 #

וַיִּלְךְ אַבְרָם כְּאִשֶּׁר
דָּבַר אֱלֹהֵי יְהוָה וַיִּלְךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-
חָמֵשׁ שָׁנָיִם וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן:

37
ע"ה 114 #

אמנם כאשר עוד תבין דברי חכמה מאוד,

התנה תשובה מנצח. ואבנט. מכני בך. (ועיין י"ן והלוי) היו משוררים בשמנה כלים
 למנצח על גנינות י"י. על מחלת י"י. על עלמות שיר י"י. והרביעי קראו הכתוב. המשא: משה
 שכתבו: הגנינה שר הלוי במשא ימר במשא כי מנין הוא י"י. והוא קול חזק ונבון.
 מלשון: וישא את קולו י"י. למנצח על שושנים י"י. וי"א אל הנחילות. והוא לשון חליל
 דכתיב: והעם מחללים י"י בחלילים י"י. למנצח על הנחית י"י. על השמיניה י"י. שמנה
 דברים של ריח טוב בין שמן המשחה והקטורת. ארבעה בשמן המשחה. והן: פהר וקנפון.
 וקנה וקדה י"י. וארבעה בקטורת: נטף. ושחלת. וחלבנת. ולבנה י"י. שמנה בדים: שני
 בדי הארון. שני בדי השלחן. שני בדים למוכת חובב. ושני בדים למוכת העולה. אף
 הקרבנות אחר שמנת ימים. דכתיב: ומיום תשמיני וחלאת ירצח י"י. שמנת ימי המלת.
 שמנת חוטין של ציצית. שמנת מתיצות * לבנאות.

(45)
 סדר אברהם
 כפי אברהם קאזינעביטאן

ואורי חסר לחרץ קושיה מרן כב"י ז"ל שפקסה
 מדוע הוא חי ימי חנוכה, הלא הסך שמלאו
 בחוהם ככ"ג? הרי על לילה אחת, וא"כ הנס היה רק
 על ז' לילות ולא יותר וא"כ היה לנו לעשות רק ז'
 ימי חנוכה לזכרון הנס ולא יותר? ומחרץ אחרי שחלקו
 על חי ימים, ע"כ אף בלילה הראשון ג"כ היה נס,
 שדלק כל הלילה מחלק שמיניה שלא היה מספיק על
 כל הלילה, אכן כ"ל אשר חי נסים נעשו ע"י החשמונאים
 כמו שהשוב בע"כ אי רבח את רבס, בי דנת את דינס,
 גי נקמה את נקמהכ, די מסרת גבורים ביד חלשים,
 הי ודבים ביד מטעים, וי וטמאים ביד טהורים, זי וגשעים
 ביד לדיקים, חי וזדים ביד עוסקי חורחה, ר"ל הזדים
 הרשעים הטוי נפש הם נפלו דווקא ביד עוסקי חורחה
 החלשים כאמרם ז"ל מאן קלורי ומריעי רבנן—וכן
 במלחמת גוג ומגוג שיחלבו על די ועל משיחו והיושב
 בשמים יבחק למו ויעשה עמנו נסים ונפלאות ב"ב :

(46)
 סדר אברהם

בימי מתתיהו בן יוחנן בהן
 גדול, חשמונאי
 ובניו, בשעמדה מלכות ונו
 הרשעה על עמך ישראל,
 להשכיחם תורתך ולהעבירם
 מחקי רצונך, ואתה ברחמיך
 הרבים עמדת להם בעת
 צרתם, רבת את ריבם, דנת
 את דינם, נקמת את נקמתם,
 מסרת גבורים ביד חלשים,
 ורבים ביד מטעים, וטמאים
 ביד טהורים, ורשעים ביד
 צדיקים, וזדים ביד עוסקי
 תורתך,